

VOLBY DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY OBCÍ 2018

V aktuálnom vydaní newslettera pokračujeme v téme prípravy komunálnych volieb. Špeciálne sme sa sústredili na miestnu volebnú komisiu z hľadiska kreovania, úloh aj registrácie kandidátov. Ďalej sa venujeme hlasovacím lístkom. Svoje miesto v aktuálnom čísle majú aj okrskové volebné komisie (kreovanie, prvé zasadnutie). Upravujeme aj problematiku práva voliť a prekážky práva voliť (stály zoznam voličov, prekážky práva voliť, námietkové konanie, zoznam voličov, právo byť volený, prekážky práva byť volený). Súčasťou volieb v demokracii je samozrejme volebná kampaň, ktorej sa tiež venujeme. V prílohe preto nájdete aj vzor Všeobecne záväzného nariadenia obce o vyhradení miest a ustanovení podmienok na umiestňovanie volebných plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane.

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu
v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa.

KANDIDÁTNA LISTINA
strany, politického hnutia alebo koalície politických strán a politických hnutí¹⁾
pre voľby do Obecného - Mestského - Miestneho zastupiteľstva¹⁾
(obec - mesto - mestská časť)
10. novembra 2018

Adresa trvalého pobytu
(obec, ulica, číslo domu)

odtlačok
politickej strany
alebo politických strán a p

MIESTNA VOLEBNÁ KOMISIA

Do miestnej volebnej komisie a v mestách do mestskej volebnej komisie (ďalej len "miestna volebná komisia") môže delegovať politická strana alebo koalícia, ktorá podáva kandidátnu listinu pre voľby do obecného zastupiteľstva, jedného člena a jedného náhradníka. Oznámenie o delegovaní člena a náhradníka doručí politická strana alebo koalícia starostovi obce v lehote uvedenej v rozhodnutí

o vyhlásení volieb, tzn. do 11. septembra 2018. Oznámenie o delegovaní člena a náhradníka možno urobiť v listinnej forme alebo elektronicky. Lehota na doručenie oznámenia sa končí uplynutím posledného dňa lehoty. Na oznámenia doručené po uplynutí tejto lehoty sa neprihliada. Miestna volebná komisia je zriadená na celé volebné obdobie.

Oznámenie o delegovaní člena a náhradníka obsahuje:

- » meno, priezvisko a dátum narodenia člena s uvedením adresy, na ktorú možno doručovať písomnosti,
- » meno, priezvisko a dátum narodenia náhradníka s uvedením adresy, na ktorú možno doručovať písomnosti,
- » meno, priezvisko a podpis osoby:
 1. oprávnenej konať za politickú stranu a odtlačok pečiatky politickej strany,
 2. oprávnenej konať za každú politickú stranu tvoriacu koalíciu a odtlačok jej pečiatky, ak ide o koalíciu.

V záujme zabezpečenia bezporuchového priebehu prípravy a vykonania volieb, je žiaduce, aby na účely efektívnej komunikácie starosta obce, prednostu okresného úradu, predsedu volebnej komisie s

delegovanými členmi a náhradníkmi volebných komisií, delegovaný člen a náhradník volebnej komisie poskytol k oznámeniu o delegovaní člena a náhradníka do volebnej komisie okrem vyššie

uvedených údajov aj telefonický kontakt a e-mailovú adresu.

Tieto kontaktné údaje sú potrebné na operatívne zvolanie prvého zasadnutia volebnej komisie, zasielanie pozvánok, oznámení, uznesení a ďalších informácií, ale najmä na operatívne zabezpečenie prítomnosti člena volebnej komisie alebo jeho

náhradníka v deň konania volieb. Nakoľko tieto údaje nie sú vyžadované priamo zákonom, i keď sú potrebné pre zabezpečenie povinností vyplývajúcich pre obce, je potrebné zabezpečiť súhlas a poučenie členov a náhradníkov volebnej komisie v zmysle novej úpravy ochrany osobných údajov. Odporúčame použiť tento text:

Súhlas so spracovaním osobných údajov

Údaje o dotknutej osobe:

Súhlasím, aby obec, so sídlom, IČO, ako prevádzkovateľ spracovávala moje osobné údaje v rozsahu telefónne číslo a e-mailová adresa v súlade s článkom 6 ods.1 písm. a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov a zákonom č.18/2018Z.z. o ochrane osobných údajov, za účelom zabezpečenia, priebehu a prípravy a vykonania volieb. Súhlas udeľujem na dobu do pominutia účelu. Prevádzkovateľ zabezpečí primeranú úroveň ochrany osobných údajov, bude spracúvať osobné údaje len v súlade s dobrými mravmi a bude konať spôsobom, ktorý neodporuje zákonu o ochrane osobných údajov, ani iným všeobecne záväzným právnym predpisom a ani ich nebude obchádzať a po splnení účelu spracúvania osobných údajov bez zbytočného odkladu zabezpečí ich likvidáciu.

Dotknutá osoba má právo požadovať od Prevádzkovateľa prístup k svojim osobným údajom, má právo na ich opravu alebo vymazanie alebo obmedzenie spracúvania, alebo právo namietiť proti spracúvaniu, ako aj právo na prenosnosť údajov, dotknutá osoba má právo uplatňovať svoje práva súvisiace s ochranou poskytnutých osobných údajov priamo u Prevádzkovateľa, prostredníctvom svojej zodpovednej osoby alebo podať sťažnosť dozornému orgánu.

V dňa podpis dotknutej osoby

(prípadne súhlas a poučenie dotknutej osoby preukázať mailom od dotknutej osoby)

Ak miestna volebná komisia nie je utvorená hore uvedeným spôsobom, alebo ak sa počet jej členov zníži pod päť a nie je náhradník, chýbajúcich členov vymenuje starosta obce. **Prvé zasadanie miestnej volebnej komisie sa musí uskutočniť do 18. septembra 2018**, v lehote ktorá je ustanovená v rozhodnutí o vyhlásení volieb. Toto zasadanie miestnej volebnej komisie zvoláva starosta obce.

UPOZORNENIE!

Zapisovateľa miestnej volebnej komisie vymenúva a

odvoláva starosta obce. Ako sme upozornili už v 1. časti príspevku, je potrebné aby zapisovateľ miestnej volebnej komisie bol vymenovaný v dostatočnom časovom predstihu tak, aby mohol plniť svoje úlohy. Už 11. septembra 2018 je stanovená lehota na doručenie kandidátnych listín, ktoré politická strana prostredníctvom svojho splnomocnenca a nezávislý kandidát osobne doručujú zapisovateľovi miestnej volebnej komisie.

ÚLOHY MIESTNEJ VOLEBNEJ KOMISIE

- » preskúmavať kandidátne listiny a rozhodovať o registrácii kandidátov
- » dohliadať na pripravenosť okrskových volebných komisií zabezpečovať úlohy podľa zákona
- » vyhotoviť zápisnicu o výsledku volieb vo volebnom obvode a zápisnicu o výsledku volieb v obci
- » uverejniť výsledky volieb v obci
- » vydať zvoleným kandidátom osvedčenie o zvolení
- » odovzdať volebné dokumenty do úschovy obci

Miestna volebná **komisia zaregistruje kandidátov najneskôr 45 dní pred dňom konania volieb, tzn. do 26. septembra 2018 a registráciu kandidátov vyznačí na kandidátnej listine.** Registrácia kandidátov je podmienkou vytlačenia hlasovacích lístkov. O zaregistrovaní kandidátov alebo nezaregistrovaní kandidátov **miestna volebná komisia vyhotoví bezodkladne rozhodnutie, ktoré podpíše jej predseda,** a vyzve politické strany, koalície a nezávislých kandidátov, aby si rozhodnutie prevzali do 24 hodín. **Ak politická strana alebo koalícia, alebo nezávislý kandidát neprevezmú rozhodnutie v ustanovenej lehote, považuje sa rozhodnutie za prevzaté.**

Proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie o nezaregistrovaní kandidáta môže dotknutá kandidujúca politická strana alebo koalícia a dotknutý nezávislý kandidát podať návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta na správny súd. Ak správny súd rozhodne o zaregistrovaní kandidáta, miestna volebná komisia vykoná rozhodnutie správneho súdu do 24 hodín od jeho doručenia vyznačením registrácie na kandidátnej listine. V tomto prípade je, v zmysle § 303 zákona č.162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku, na konanie príslušný okresný súd, v obvode ktorého s nachádza obec, mesto alebo mestská časť.

REGISTRÁCIA KANDIDÁTOV PRE VOLBY DO OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Miestna volebná komisia predložené kandidátne listiny preskúma a **nezaregistruje kandidáta**,

inej kandidátnej listine a nemá prekážky práva byť volený

- » ktorý má **prekážku práva byť volený**
 - » výkon trestu odňatia slobody
 - » právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené
 - » pozbavenie spôsobilosti na právne úkony
- » ktorý **nesplňa podmienku trvalého pobytu v obci**, v ktorej kandiduje a **podmienku veku 18 rokov veku najneskôr v deň konania volieb**
- » ktorý **ku kandidátnej listine nepripojil vyhlásenie podľa**
 - » § 171 ods. 5 písm. a) t.j. vlastnoručne podpísané vyhlásenie každého kandidáta uvedeného na kandidátnej listine, že súhlasí so svojou kandidatúrou, nekandiduje na inej kandidátnej listine a nemá prekážky práva byť volený alebo
 - » § 171 ods. ods. 8 t.j. ku kandidátnej listine nezávislého kandidáta musí byť pripojené vlastnoručne podpísané vyhlásenie kandidáta, že súhlasí so svojou kandidatúrou, nekandiduje na

- » ak je uvedený **na kandidátnych listinách viacerých politických strán alebo koalícií** na tej kandidátnej listine, ku ktorej nie je pripojené vyhlásenie podľa § 171 ods. 5 písm. a) alebo ods. 8; ak kandidát podpísal vyhlásenie k viacerým kandidátnym listinám, vyčiarkne ho na všetkých kandidátnych listinách
- » ktorý je uvedený **na kandidátnej listine nad určený počet kandidátov**
- » ktorý ku kandidátnej listine **nepripojil podpisovú listinu podľa § 171 ods. 9 alebo podpisovú listinu ktorého je neúplná**. V podpisovej listine každý volič pri podpise uvedie meno a priezvisko, dátum narodenia, trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu. Na každom hárku podpisovej listiny sa uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresa trvalého pobytu kandidáta. Jednou podpisovou listinou možno podporiť len jedného kandidáta.

REGISTRÁCIA KANDIDÁTOV PRE VOĽBY STAROSTU OBCE

Miestna volebná komisia predložené kandidátne listiny preskúma a **nezaregistruje kandidáta**,

- » ktorý má **prekážku práva byť volený**
 - » výkon trestu odňatia slobody
 - » právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené
 - » pozbavenie spôsobilosti na právne úkony
- » ktorý **nesplňa podmienku trvalého pobytu v obci**, v ktorej kandiduje a **podmienku veku 25 rokov veku najneskôr v deň konania volieb**
- » ktorý **ku kandidátnej listine nepripojil vyhlásenie** podľa
 - » § 176 ods. 4 písm. a) t.j. vlastnoručne podpísané vyhlásenie kandidáta uvedeného na kandidátnej listine, že súhlasí so svojou kandidatúrou, nekandiduje na inej kandidátnej listine a nemá prekážky práva byť volený alebo
 - » § 176 ods. 7 t.j. ku kandidátnej listine nezávislého kandidáta musí byť pripojené vlastnoručne podpísané

vyhlásenie kandidáta, že súhlasí so svojou kandidatúrou, nekandiduje na inej kandidátnej listine a nemá prekážky práva byť volený

- » ak je uvedený **na kandidátnych listinách viacerých politických strán alebo koalícií** na tej kandidátnej listine, ku ktorej nie je pripojené vyhlásenie podľa § 176 ods. 4 písm. a) alebo ods. 7; ak kandidát podpísal vyhlásenie k viacerým kandidátnym listinám, vyčiarkne ho na všetkých kandidátnych listinách
- » ktorý ku kandidátnej listine **nepripojil podpisovú listinu** podľa § 176 ods. 8 alebo **podpisová listina ktorého je neúplná**. V podpisovej listine každý volič pri podpise uvedie meno a priezvisko, dátum narodenia, trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu. Na každom hárku podpisovej listiny sa uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresa trvalého pobytu kandidáta. Jednou podpisovou listinou možno podporiť len jedného kandidáta.

HLASOVACIE LÍSTKY

HLASOVACIE LÍSTKY PRE VOĽBY DO OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Pre voľby do obecného zastupiteľstva sa pre každý volebný obvod vyhotoví hlasovací lístok spoločný pre všetkých zaregistrovaných kandidátov. Všetci zaregistrovaní kandidáti musia byť uvedení na jednej strane hlasovacieho lístka. Správnosť údajov, ktoré sa uvádzajú na hlasovacom lístku, overuje miestna volebná komisia a originál hlasovacieho lístka opatrí odtlačkom úradnej pečiatky obce. Originál hlasovacieho lístka je podkladom na tlač hlasovacích lístkov.

Na hlasovacom lístku sa uvádza

- » deň konania volieb,
- » kandidáti **v abecednom poradí** (podľa priezviska) s uvedením poradového čísla, mena a priezviska, titulu, veku, zamestnania kandidáta podľa kandidátnej listiny a názvu politickej strany alebo názvov politických strán tvoriacich koalíciu, ktorá kandidáta navrhla, alebo sa uvedie, že je nezávislým kandidátom,
- » na hlasovacom lístku musí byť uvedené **číslo volebného obvodu a počet poslancov obecného zastupiteľstva**, ktorý má byť vo volebnom obvode zvolený.

HLASOVACIE LÍSTKY PRE VOĽBY STAROSTU OBCE

Pre voľby starostu obce sa vyhotoví hlasovací lístok spoločný pre všetkých zaregistrovaných kandidátov. Všetci zaregistrovaní kandidáti musia byť uvedení na jednej strane hlasovacieho lístka. Správnosť údajov, ktoré sa uvádzajú na hlasovacom lístku, overuje miestna volebná komisia a originál hlasovacieho lístka opatrí odtlačkom úradnej pečiatky obce. Originál hlasovacieho lístka je podkladom na tlač hlasovacích lístkov.

Na hlasovacom lístku sa uvádza

- » deň konania volieb,
- » kandidáti **v abecednom poradí** (podľa priezviska) s uvedením poradového čísla, mena a priezviska, titulu, veku, zamestnania kandidáta podľa kandidátnej listiny a názvu politickej strany alebo názvov politických strán tvoriacich koalíciu, ktorá kandidáta navrhla, alebo sa uvedie, že je nezávislým kandidátom.

Potrebný počet hlasovacích lístkov pre voľby do obecného zastupiteľstva a pre voľby starostu obce doručí okresný úrad obciam. Obce zabezpečia, aby boli najneskôr v deň konania volieb hlasovacie lístky doručené okrskovým volebným komisiám. Volič dostane hlasovacie lístky vo volebnej miestnosti v deň konania volieb.

Členom volebnej komisie môže byť ten, kto dovŕšil 18 rokov veku, je spôsobilý na právne úkony a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Volebná komisia musí mať najmenej päť členov.

KREOVANIE OKRSKOVEJ VOLEBNEJ KOMISIE

Do okrskovej volebnej komisie môže delegovať politická strana alebo koalícia, ktorá podáva kandidátnu listinu pre voľby do obecného zastupiteľstva, jedného člena a jedného náhradníka.

Oznámenie o delegovaní člena a náhradníka doručí politická strana alebo koalícia starostovi obce v lehote uvedenej v rozhodnutí o vyhlásení volieb,

t. j. 11. októbra 2018. Oznámenie o delegovaní člena a náhradníka možno doručiť v listinnej forme alebo elektronicky. Lehota na doručenie oznámenia sa končí uplynutím posledného dňa lehoty. Na oznámenia doručené po uplynutí tejto lehoty sa neprihliada. Okrsková volebná komisia je zriadená na celé volebné obdobie.

Oznámenie o delegovaní člena a náhradníka obsahuje:

- » meno, priezvisko a dátum narodenia člena s uvedením adresy, na ktorú možno doručovať písomnosti,
- » meno, priezvisko a dátum narodenia náhradníka s uvedením adresy, na ktorú možno doručovať písomnosti,
- » meno, priezvisko a podpis osoby

1. oprávnenej konať za politickú stranu a odtlačok pečiatky politickej strany,

2. oprávnenej konať za každú politickú stranu tvoriacu koalíciu a odtlačok jej pečiatky, ak ide o koalíciu.

Ak okrsková volebná komisia nie je utvorená hore uvedeným spôsobom alebo **ak sa počet jej členov zníži pod päť a nie je náhradník, chýbajúcich členov vymenúva starosta obce**. Táto situácia môže nastať napríklad v prípade, ak kandidátnu listinu podá nízky počet politických strán alebo koalícií, alebo v prípade vytvorenia malého počtu veľkých koalícií, ktoré podajú kandidátnu listinu spoločne alebo aj v prípade, ak politické strany alebo hnutia nevyužijú svoje právo a nedelegujú členov do všetkých komisií. Častým javom je taktiež delegovanie jednej a tej istej osoby za člena okrskovej volebnej komisie viacerými subjektami. Viaceré politické strany oslovujú záujemcov prostredníctvom elektronických médií a najmä vo väčších mestách sa stáva, že ten istý záujemca za člena okrskovej volebnej komisie je delegovaný viackrát za rôzne subjekty, čo spôsobuje

problémy pri obsadzovaní okrskových volebných komisií. To isté platí aj o delegovaní náhradníkov. Z uvedeného dôvodu odporúčame obciam a najmä väčším mestám vopred sa pripraviť na takúto situáciu a vytvoriť si zoznam záujemcov, z ktorých bude obec schopná v priebehu krátkeho času vymenovať chýbajúcich členov okrskových volebných komisií pre prípad, že počet členov komisie sa zníži pod päť a nie je delegovaný náhradník, čo sa v praxi väčších miest stáva a tento problém je potrebné operatívne riešiť, keďže v tomto prípade je povinný starosta/primátor bezodkladne, v určenom termíne vymenovať komisie tak, aby mali aspoň päť členov.

Členstvo v okrskovej volebnej komisii zaniká dňom doručenia písomného oznámenia o odvolaní člena politickou stranou alebo koalíciou, ktorá ho delegovala, alebo dorúčením písomného

oznámenia člena o vzdaní sa funkcie predsedovi okrskovej volebnej komisie, ktorý povolá náhradníka. Členstvo v okrskovej volebnej komisii zaniká aj vtedy, **ak člen nezloží sľub najneskôr desať dní pred dňom konania volieb**, to sa netýka náhradníka. Zároveň aj tu platí že v prípade, ak by došlo v dôsledku zániku členstva v komisii k stavu, že počet členov komisie klesne pod päť, je povinný starosta/primátor

bezodkladne zabezpečiť doménovanie člena/členov komisie tak, aby mala komisia aspoň päť členov. Aj pre tieto prípady opätovne odporúčame mať „náhradníkov“, z ktorých by starosta/primátor vedel operatívne doménovať chýbajúcich členov. Netreba zabúdať aj na to, že člen komisie môže napríklad zo zdravotných dôvodov „vypadnúť“ aj v deň konania volieb a bude potrebné ho nahradiť.

PRVÉ ZASADANIE OKRSKOVEJ VOLEBNEJ KOMISIE

Prvé zasadanie okrskovej volebnej komisie sa musí uskutočniť do 24. októbra 2018. Zasadanie zvoláva starosta obce. Predmetom prvého zasadnutia okrskových volebných komisií je zloženie sľubu zapisovateľa a členov komisie, aby mohli vykonávať svoju funkciu. Svojej funkcie sa ujímajú podpísaním sľubu tohto znenia: “Sľubujem na svoju česť, že

budem svedomite a nestranné vykonávať svoju funkciu a budem sa pritom riadiť Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi.” (poznámka: tlačivo „Sľub zapisovateľa a členov volebnej komisie je zverejnené na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, https://www.minv.sk/?oso18_vzory1)

Volebná komisia si na svojom prvom zasadaní určí zo všetkých členov komisie svojho **predsedu a podpredsedu žrebom**. Žrebovanie riadi zapisovateľ volebnej komisie. Nevyhnutné je taktiež poučenie zapisovateľa a členov volebných komisií **o ochrane**

osobných údajov a zachovávaní mlčanlivosti. Zapisovateľ a členovia volebnej komisie nesmú osobné údaje voličov využiť pre osobnú potrebu, či potrebu inej osoby alebo na iné účely, ktoré nesúvisia s voľbami.

Úlohy okrskovej volebnej komisie:

- » zabezpečovať správny priebeh hlasovania,
- » dopisovať voličov v deň konania volieb do zoznamu voličov,
- » sčítavať hlasy a vyhotoviť zápisnicu o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku,
- » odovzdať volebné dokumenty do úschovy obci.

Volebná komisia je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov. Na platnosť uznesenia je potrebná väčšina hlasov prítomných členov. Pri rovnosti hlasov sa návrh považuje za odmietnutý. O priebehu rokovania vyhotoví volebná komisia zápisnicu.

Zapisovateľa okrskovej volebnej komisie vymenúva a odvoláva starosta obce. Zapisovateľa vymenúva v

dostatočnom časovom predstihu tak, aby mohol plniť úlohy podľa tohto zákona. **V obci, v ktorej je utvorený iba jeden volebný okrsk, sa okrsková volebná komisia neutvára, nakoľko jej úlohy plní miestna volebná komisia. V tomto prípade zapisovateľ miestnej volebnej komisie plní aj úlohy zapisovateľa okrskovej volebnej komisie.**

PRÁVO VOLIŤ A PREKÁŽKY PRÁVA BYŤ VOLENÝ

V zmysle všeobecných ustanovení zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva **má právo voliť každý, kto najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku** podľa podmienok ustanovených v osobitných častiach zákona. Veková hranica je rovnaká ako veková hranica plnoletosti v zmysle Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa plnoletosť nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Z práva voliť sú teda vylúčené osoby nepľnoleté ale aj osoby staršie ako 16 rokov, ktoré nadobudli plnoletosť uzatvorením manželstva podľa zákona o rodine.

Právo voliť do orgánov samosprávy obce je upravené v siedmej časti tohto zákona. **Právo voliť do orgánov samosprávy obcí má obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci.**

STÁLÝ ZOZNAM VOLIČOV

Obec zostavuje a vedie **stály zoznam voličov**. Do stáleho zoznamu zapisuje obec voličov, ktorí majú trvalý pobyt v obci. Volič môže byť zapísaný len v jednom stálom zozname. V tomto zozname sa voliči vedú v abecednom poradí podľa priezviska. O voličovi sa v stálom zozname uvádzajú:

- » meno a priezvisko,
- » rodné číslo, ak ide o cudzinca, dátum narodenia, pokiaľ rodné číslo nemá pridelené,
- » štátna príslušnosť,
- » názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, súpisné číslo a orientačné číslo domu trvalého pobytu.

Obec priebežne vykonáva zmeny v stálom zozname, a to v prípade ak volič zmenil meno, priezvisko alebo trvalý pobyt v obci, a to na základe vlastných evidencií, výsledkov námietkového konania a oznámení orgánov verejnej moci. Orgány verejnej moci, ktoré rozhodujú o osobnom stave voličov alebo vedú inú evidenciu o voličoch ako výkon štátnej správy, sú povinné bezodkladne oznámiť príslušnej obci nadobudnutie a stratu štátneho občianstva Slovenskej republiky,

úmrtie voliča alebo jeho vyhlásenie za mŕtveho, zmenu mena alebo zmenu priezviska, dovŕšenie 18 rokov veku, pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a zmenu trvalého pobytu, u cudzincov zmenu a skončenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky a štátnu príslušnosť. **V stálom zozname musí byť miesto na opravu chýb a vyznačenie prekážky práva voliť.**

PREKÁŽKY PRÁVA VOLIŤ

Prekážkou práva voliť je výlučne zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia. Prekážky práva voliť, ktoré platili v minulosti a boli uvedené pod písm. b) a písm. c) § 4 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva, ktorými boli výkon trestu odňatia slobody uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu a pozbavenie spôsobilosti na právne úkony **boli zrušené od 31.5.2017.** K uvedeným prekážkam je v platnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 2/2016 z 22. marca 2017. Ústavný súd Slovenskej republiky po prerokovaní návrhu verejnej ochrankyne práv a generálneho prokurátora Slovenskej republiky vyslovil, že ustanovenia § 4 písm. b) a c) zákona

nie sú v súlade s príslušnými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky a príslušnými ustanoveniami Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Charty základných práv Európskej únie a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. Vyhlásením nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky tieto ustanovenia stratili svoju účinnosť.

Môže sa vyskytnúť, že obec bude mať k dispozícii rozsudok súdu, ktorým bude občan pozbavený spôsobilosti na právne úkony **vrátane aktívneho výkonu volebného práva.** V tomto prípade v zozname voličov obec v poznámke túto skutočnosť uvedie i s číslom rozsudku.

NÁMIETKOVÉ KONANIE

Obec vykonáva zmeny v stálom zozname aj v prípade výsledkov námietkového konania. Zákon č.180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva umožňuje voličovi, aby si overil, či je zapísaný v stálom zozname voličov, ktorý vedie obec, či údaje o ňom sú úplné a pravdivé a môže taktiež požadovať doplnenie údajov alebo vykonanie opráv. Obec je povinná žiadosti vyhovieť alebo do troch dní písomne oznámiť voličovi dôvody, pre ktoré žiadosti nemôže vyhovieť. Ak obec sama neodstráni chyby alebo nedostatky v stálom zozname, **môže sa volič, ktorý je tým dotknutý, obrátiť na správny súd s návrhom na vydanie rozhodnutia o vykonaní opravy alebo o**

doplnení stáleho zoznamu. V zmysle ustanovenia § 264 Správneho súdneho poriadku sa žalobca môže žalobou domáhať odstránenia chyby alebo nedostatku v stálom zozname voličov a zozname voličov, ktoré obec, mesto alebo mestská časť neodstránili postupom podľa osobitného predpisu. Na toto konanie je príslušný okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto alebo mestská časť. Na základe rozhodnutia správneho súdu vykoná zmenu v stálom zozname voličov obec, v deň konania volieb vykoná zmenu v zozname voličov vo volebnom okrsku okrsková volebná komisia.

ZOZNAM VOLIČOV

Zo stáleho zoznamu voličov pre jednotlivé volebné okrsky vyhotoví obec zoznam voličov, ktorý odovzdá okrskovej volebnej komisii najneskôr hodinu pred začatím hlasovania.

Každý, kto je oprávnený oboznamovať sa s údajmi v zozname voličov, je povinný zachovávať o nich

mlčanlivosť. Z uvedeného dôvodu je potrebné poučiť členov volebných komisií a zapisovateľov o ochrane osobných údajov a zachovávaní mlčanlivosti. Zapisovatelia a členovia volebnej komisie nesmú osobné údaje voličov využiť pre osobnú potrebu, či potrebu inej osoby lebo na iné účely, ktoré

nesúvisia s voľbami.

S údajmi na zozname voličov by mohli prísť do styku aj voliči pri úkone podpisu prevzatia hlasovacích lístkov na zozname voličov. Aby bola zabezpečená ochrana osobných údajov všetkých voličov, bola v roku 2017 prijatá novela zákona č.180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva, ktorá uložila okrskovej volebnej komisii, aby pri podpise voliča vykonala opatrenia na ochranu osobných údajov

ostatných voličov zapísaných v zozname voličov. V praxi ide o jednoduché zakrytie tých častí zoznamu voličov, ktoré sa podpisujúceho voliča netýkajú, na čo postačia dva čisté hárky papiera, ktorými sa prekryjú osobné údaje ostatných osôb. (Poznámka: tlačivá „Zoznam voličov“ ako aj „Zoznam voličov – pokračovací list“ sú zverejnené na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky https://www.minv.sk/?oso18_vzory1.

PRÁVO BYŤ VOLENÝ

Podmienky práva byť volený do orgánov samosprávy obcí ustanovuje zákon v siedmej časti. Za poslanca obecného zastupiteľstva, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice miestneho zastupiteľstva **môže byť zvolený obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci, v ktorej kandiduje, a najneskôr v deň volieb dovърší 18 rokov veku.**

Za starostu obce môže byť zvolený obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci a najneskôr v deň konania volieb dovърší 25 rokov veku. Podmienka „spĺňania predpokladov pre výkon funkcie starostu“ stratila účinnosť 31.5.2017 po zverejnení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 18/2014 z 22. marca 2017.

PREKÁŽKY PRÁVA BYŤ VOLENÝ

Prekážkou práva byť volený je:

- » výkon trestu odňatia slobody,
- » právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- » pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Pri porovnaní prekážky **práva voliť a práva byť volený** sú zjavné rozdiely. Prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia, čo nie je prekážkou pri práve byť volený. Pobyť kandidáta v zdravotníckom zariadení (z dôvodu ochrany verejného zdravia) žiadnym spôsobom neobmedzuje jeho kandidatúru. Nie je potrebná ani prítomnosť kandidáta pri hlasovaní vo volebnej miestnosti.

Prekážka práva byť volený z dôvodu **výkonu trestu odňatia slobody** sa vzťahuje na všetkých, ktorí sa nachádzajú vo výkone trestu odňatia slobody, bez ohľadu na skutočnosť, či k odsúdeniu došlo za

nedbanlivostný trestný čin alebo úmyselný trestný čin. Taktiež sa neposudzuje výmera trestu.

Ďalšou prekážkou práva byť volebný je právoplatné **odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené**. Existencia prekážky v čase registrácie kandidátnych listín je dôvodom na vyčiarknutie kandidáta z kandidátnej listiny.

Dôvodom obmedzujúcim vo výkone práva byť volený je aj pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Osoby, ktoré boli rozhodnutím súdu pozbavené spôsobilosti na právne úkony napríklad pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nemôžu kandidovať vo voľbách.

VOLEBNÁ KAMPAŇ

Volenú kampaň upravuje zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č.85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o volebnej kampani).

ČO JE VOLEBNÁ KAMPAŇ

Volebná kampaň je akákoľvek činnosť politickej strany, politického hnutia, koalície politických strán a politických hnutí, kandidátov a tretích strán, za ktorú sa obvykle platí úhrada, smerujúca k propagácii ich činnosti, cieľov a programu za účelom získania funkcie volenej podľa osobitného predpisu. Rozumie sa tým činnosť v prospech aj v neprospech subjektov podľa prvej vety.

- » začiatok volebnej kampane → deň uverejnenia rozhodnutia o vyhlásení volieb v Zbierke zákonov Slovenskej republiky
- » koniec volebnej kampane → 48 hodín pred dňom konania volieb

Činnosť iných subjektov ako ustanovených v zákone na podporu alebo v neprospech politických strán, koalícií politických strán a kandidátov, v čase ustanovenom na volebnú kampaň, zákon o volebnej kampani zakazuje.

FINANCOVANIE VOLEBNEJ KAMPANE POLITICKOU STRANOU VO VOĽBÁCH DO ORGÁNOV ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

Politická strana, ktorá vedie volebnú kampaň vo voľbách do orgánov územnej samosprávy, môže na túto kampaň vynaložiť najviac 500 000 Eur. Politická strana je povinná zverejniť na svojom webovom sídle správu o prostriedkoch, ktoré vynaložila na volebnú kampaň v zákonom stanovenom členení a doručiť ju

ministerstvu vnútra v listinnej podobe a elektronickej podobe do 30 dní po vykonaní volieb. Ministerstvo vnútra zverejňuje tieto správy na svojom webovom sídle do 30 dní od ich doručenia a verejnosti sú prístupné päť rokov.

FINANCOVANIE VOLEBNEJ KAMPANE NEZÁVISLÝMI KANDIDÁTMI

Nezávislý kandidát môže na svoju volebnú kampaň vynaložiť sumu (do ktorej sa započítava aj daň z pridanej hodnoty) do rozsahu podľa nasledovnej tabuľky. Ak volebnú kampaň na funkcie uvedené v tabuľke vedie kandidát uvedený na kandidátnej listine politickej strany sám, vzťahujú sa na neho ustanovenia rovnako ako na nezávislého kandidáta. Z volebnej kampane takého kandidáta musí byť zrejmé, že je na kandidátnej listine politickej strany.

Kandidát	Suma
na funkciu primátora hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a na funkciu primátora mesta Košice	najviac 250 000 eur
na funkciu primátora mesta, starostu obce alebo starostu mestskej časti s počtom obyvateľov:	
od 60 001 do 120 000 obyvateľov	najviac 100 000 eur
od 30 001 do 60 000 obyvateľov	najviac 70 000 eur
od 16 001 do 30 000 obyvateľov	najviac 50 000 eur
od 10 001 do 16 000 obyvateľov	najviac 20 000 eur
od 5 001 do 10 000 obyvateľov	najviac 10 000 eur
od 2 001 do 5 000 obyvateľov	najviac 5 000 eur
do 2000 obyvateľov	najviac 2 000 eur

Za náklady nezávislého kandidáta na volebnú kampaň sa považuje súčet všetkých finančných prostriedkov, darov a iných bezodplatných plnení oceniteľných peniazmi, ktoré nezávislý kandidát vynaloží na úhradu platenej inzercie alebo reklamy a na úhradu za zhotovenie reklamných programov, plagátov, letákov a iných propagačných materiálov a predmetov, bez ohľadu na to, či povinnosť úhrady vznikla priamo nezávislému kandidátovi alebo tretím osobám. Do stanovenej sumy sa započítavajú aj náklady vynaložené na propagáciu kandidáta, ktoré kandidát vynaložil v čase začínajúcom 180 dní pred dňom vyhlásenia volieb.

Nezávislý kandidát na funkciu primátora mesta, na funkciu starostu obce, na funkciu starostu mestskej časti v obci nad 5 000 obyvateľov má povinnosť viesť

finančné prostriedky určené na volebnú kampaň na osobitnom účte v banke. Na tento osobitný účet musia byť finančné prostriedky vložené výlučne prevodom z iného účtu. Nezávislý kandidát musí na požiadanie preukázať, kto je vlastníkom účtu, z ktorého boli finančné prostriedky prevedené. Tieto údaje musia byť nepretržite prístupné tretím osobám a zobrazovať prehľad platobných transakcií. Informácie o webe, na ktorom sú tieto údaje zobrazené, oznamuje nezávislý kandidát ministerstvu vnútra, ktoré ich zverejňuje na svojom webovom sídle.

Nezávislý kandidát podľa zákona o volebnej kampani vedie osobitnú evidenciu darov a iných bezodplatných plnení vrátane dátumu prijatia daru alebo iného bezodplatného plnenia, ich hodnoty a identifikačných údajov darcu alebo

identifikačných údajov zmluvnej strany, ktorá poskytla iné bezodplatné plnenie. Na účely započítania daru alebo iného bezodplatného plnenia do nákladov na volebnú kampaň je nezávislý kandidát povinný započítať rozdiel medzi cenou uvedenou v zmluve a cenou obvyklou ako aj evidenciu o použití prostriedkov na volebnú kampaň a na požiadanie ministerstva vnútra je povinný predložiť doklady a podať informáciu, vysvetlenie alebo poskytnúť iný údaj týkajúci sa týchto evidencií.

Nezávislý kandidát na funkciu primátora mesta, na funkciu starostu obce, na funkciu starostu mestskej časti v obci nad 5000 obyvateľov je povinný zverejniť na svojom webovom sídle správu o prostriedkoch, ktoré vynaložil na volebnú kampaň, v členení ustanovenom zákonom o volebnej kampani, a doručiť ju ministerstvu vnútra v listinnej podobe a elektronickej podobe do 30 dní po vykonaní volieb. Ministerstvo vnútra, tak ako v prípade osobitného účtu nezávislého kandidáta, zverejní správu na svojom webovom sídle.

VYSIELANIE POČAS VOLEBNEJ KAMPANE PRE VOĽBY DO ORGÁNOV ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

Rozhlas a televízia Slovenska a vysielateľ s licenciou môžu v ustanovenom čase, ktorý začína 21 dní pred dňom konania volieb a končí sa 48 hodín pred dňom konania volieb, vyhradiť vysielací čas na diskusné programy pre kandidátov na funkciu starostu obce, primátora mesta a poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva alebo miestneho zastupiteľstva v rozhlasovom vysielaní a televíznom vysielaní tak, aby určením času vysielania nebol žiadny z kandidátov znevýhodnený.

Každý, kto vedie volebnú kampaň, je povinný zabezpečiť, aby odvysielaná politická reklama, zverejnená platená inzercia, zverejnené volebné plagáty a všetky ďalšie spôsoby vedenia volebnej kampane obsahovali údaje o objednávateľovi a dodávateľovi v rozsahu meno, priezvisko a obec trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, a názov a sídlo a identifikačné číslo organizácie, ak ide o právnickú osobu; to isté sa vzťahuje aj na prezentáciu predvolebných prieskumov a volebných prieskumov verejnej mienky.

UMIESTŇOVANIE VOLEBNÝCH PLAGÁTOV

Obce majú povinnosť všeobecne záväzným nariadením vyhradiť miesta a ustanoviť podmienky na umiestňovanie volebných plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky, voľby do Európskeho parlamentu, voľby do orgánov samosprávnych krajov a voľby do orgánov samosprávy obcí. Vyhradená plocha musí zodpovedať zásadám rovnosti kandidujúcich subjektov.

Príloha č. 1 - vzor VZN

Všeobecne záväzné nariadenie obce číslo:

o vyhradení miest a ustanovení podmienok na umiestňovanie volebných plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane

Obec na základe § 6 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s § 16 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov vydáva Všeobecne záväzné nariadenie, schválené Obecným zastupiteľstvom v dňa uznesením číslo, s účinnosťou od

Článok 1

Účel nariadenia

Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) je v zmysle § 16 zákona č.181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov vyhradiť miesta a podmienky na umiestňovanie volebných plagátov počas volebnej kampane¹ pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky, voľby do Európskeho parlamentu, voľby do orgánov samosprávneho kraja a voľby do orgánov samosprávy obcí na verejných priestranstvách na území obce

Článok 2

Miesta na umiestňovanie volebných plagátov

1. Umiestňovať volebné plagáty na verejných priestranstvách počas volebnej kampane možno len na obcou vyhradených miestach.
2. Na umiestňovanie volebných plagátov na území obce sú zriadené vyhradené plochy, a to informačné tabule na námestí, na ulici a pred budovou obecného úradu označené „Vyhradené na umiestňovanie volebných plagátov“.
3. Plocha vyhradená na umiestňovanie volebných plagátov sa kandidujúcim subjektom poskytuje bezplatne.

¹ § 2 ods.1 a ods.2 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č.85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov

4. Umiestňovanie volebných plagátov na vyhradených miestach si každý kandidujúci subjekt zabezpečí sám na vlastné náklady.

Článok 3

Zásady pre umiestňovanie volebných plagátov

1. Kandidujúcej politickej strane, politickému hnutiu, koalícii politických strán a politických hnutí a nezávislému kandidátovi (ďalej len „kandidujúci subjekt“) sa prideli v zmysle zásady rovnosti rovnako veľká plocha, ktorá je označená číslom.
2. Obec v súlade so zásadou rovnosti reálne rozdelí a označí číslom plochy na vylepovanie volebných plagátov po tom, čo sa stane verejne známy počet zaregistrovaných kandidujúcich subjektov, t. j. po zaregistrovaní kandidátnych listín a zverejnení zoznamu kandidujúcich subjektov príslušným volebným orgánom
 - a) pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a pre voľby do Európskeho parlamentu Štátnou komisiou pre voľby a kontrolu financovania politických strán,
 - b) pre voľby do orgánov samosprávnych krajov volebnou komisiou samosprávneho kraja,
 - c) pre voľby do orgánov samosprávy obcí miestnou (mestskou) volebnou komisiou.V uvedenom prípade zverejní obec zoznam na úradnej tabuli a webovej stránke obce [www.](#)
3. Číslo plochy na umiestňovanie volebných plagátov
 - a) v prípade volieb do Národnej Rady Slovenskej republiky a Európskeho parlamentu je totožné s číslom zaregistrovanej kandidátnej listiny kandidujúceho subjektu zverejneného štátnou komisiou,
 - b) v prípade volieb do orgánov samosprávnych krajov a volieb do orgánov samosprávy obcí sa určí v závislosti od abecedného poradia jednotlivých kandidujúcich subjektov.
4. Kandidujúci subjekt môže umiestniť volebné plagáty len na číselne označenú plochu, ktorú mu vyhradila obec v zmysle predchádzajúcich ustanovení tohto VZN.
5. Vyhradená plocha na umiestňovanie volebných plagátov je k dispozícii zaregistrovaným kandidujúcim subjektom až do skončenia volebnej kampane. Takto vyhradené miesto bude k dispozícii kandidujúcemu subjektu až do skončenia volebnej kampane, bez ohľadu na to, či kandidujúci subjekt svoje právo na umiestnenie volebných plagátov využije, alebo nie.
6. Ak kandidujúci subjekt nevyužije svoje právo na umiestnenie volebných plagátov na vyhradených plochách, zostane miesto určené pre tento kandidujúci subjekt prázdne. Toto miesto nesmie obsadiť iný kandidujúci subjekt.
7. Zodpovednosť za obsah volebných plagátov nesie príslušný kandidujúci subjekt.

Článok 4

Priestupky a sankcie

1. Porušenie povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia je priestupkom v zmysle § 46 zákona č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, za ktorý môže byť fyzickej osobe uložená pokuta až do výšky 33 Eur.
2. Porušenie povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia právnickou osobou alebo fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie je správnym deliktom v zmysle § 27b ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, za ktorý môže obec uložiť pokutu do výšky 6 638 Eur.

Článok 5

Záverečné ustanovenia

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie bolo prerokované a schválené na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v dňa uznesením číslo
2. Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť dňa
3. Dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia sa ruší Všeobecne záväzné nariadenie číslo

Newsletter je súčasťou projektovej aktivity "Včasná intervencia" v rámci Národného projektu Modernizácia miestnej územnej samosprávy realizovaného Združením miest a obcí Slovenska.

Odborný gestor projektu: PhDr. Michal Kaliňák, PhD.
Garant projektovej aktivity: JUDr. Katarína Mrázová
Expert projektovej aktivity: Mgr. Gabriela Peťovská

<https://npmodmus.zmos.sk>

Projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa.

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

